

Funcții și proceduri

Funcțiile și procedurile sunt elementele de bază ale unui program scris în C++. Orice program, de orice dimensiune, conține una sau mai multe funcții sau proceduri. Funcțiile și procedurile sunt de fapt un grup de instrucțiuni care împreună execută o anumită operație.

Există cazuri când trebuie să executăm de mai multe ori o anumită operație, operația fiind compusă dintr-un grup de instrucțiuni. O soluție ar fi inserarea grupului de instrucțiuni în program ori de câte ori e nevoie. În acest caz programele devin lungi și greoaie. Soluția elegantă e reprezentată de utilizarea funcțiilor și procedurilor. În majoritatea cazurilor spre grupul de instrucțiuni se transmit anumiți parametri, parametri necesari în executarea operației definite de grupul de instrucțiuni. În urma rularii grupului de instrucțiuni, de cele mai multe ori rezultă valori reprezentând rezultatul rularii instrucțiunilor din grupul de instrucțiuni. În cazul când în urma rularii grupul de instrucțiuni returnează valori, numim acest grup de instrucțiuni, **funcție**. În cazul când în urma rularii grupul de instrucțiuni nu se returnează valori, numim acest grup de instrucțiuni, **procedură**. Procedurile se întâlnesc de obicei în cazurile când avem operații de afișare. Grupul de instrucțiuni folosit în general pentru diverse afișări de date primește date de intrare însă în urma prelucrării lor se execută afișarea datelor prelucrate fără ca acestea să întoarcă nici un fel de valori. Majoritatea aplicațiilor scrise în "Windows Forms Application" au necesitat completarea unor proceduri atașate unui eveniment. Practic o procedură este o funcție care nu întoarce valori. Vom numi atunci generic toate grupurile de instrucțiuni care împreună execută anumite operații, **funcții**. Până acum am scris programe cu o singură funcție și anume funcția **main**. În continuare vom utiliza funcții pentru a realiza programe mai compacte și mai ușor de controlat. Funcțiile oferă un mod convenabil de încapsulare a anumitor calcule într-o cutie neagră care poate fi utilizată apoi fără a avea grija conținutului ei. Funcțiile sunt într-adevăr singurul mod de a face față complexității programelor mari, permitând desfacerea programelor mari în module mai mici, dând utilizatorului posibilitatea de a dezvolta programe, reutilizând codul scris de alte persoane.

Limbaajul C a fost conceput să permită definirea de funcții eficiente și ușor de manuit. În general e bine să concepem programe constituite din mai multe funcții mici decât din puține funcții de dimensiuni mari.

Când utilizăm funcții ținem cont ca:

- Un program poate fi împărțit în mai multe fișiere sursă în mod convenabil, iar fișierele sursă pot fi compilate separat.
- Un program C constă dintr-o secvență de definiții externe de funcții și de date.
- În fiecare program trebuie să existe o funcție cu numele impus **main**.
- Orice program își începe executia cu funcția **main**. Celelalte funcții sunt apelate din interiorul funcției **main**.
- Unele dintre funcțiile apelate sunt definite în același program, altele sunt continuate într-o bibliotecă de funcții.

Definirea unei funcții

O functie este formata din antet si corp astfel:

```
antet_functie
{
    corpul_functiei
}
```

Daca revenim la prima aplicatie scrisa observam ca de fapt avem o singura functie si anume functia **main**

```
// Primul program scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >
using namespace std;

int main(void)
{
    cout <<" Primul program CLR console application\n\n Felicitari!!";
    cin.get();
    return 0;
}
```

Prima linie **int main(void)** este antetul functiei (nu este urmat de ;) constand dintr-un tip de date returnat, un nume al functiei si o lista cu argumente.

Corpul functiei se pune intre acolade si consta din declaratii de variabile locale, una sau mai multe instructiuni printre care si instructiuni de revenire . In cazul de sus instructiunea de revenire fiind return 0.

O functie poate fi deci descrisa mai general astfel:

```
tip_val_return nume_func (lista_declaratiilor_param_formali)
{
    declaratii_variabale_locale
    instructiuni
    return valoare
}
```

Prima linie reprezinta antetul functiei, în care se indica: tipul functiei, numele acesteia si lista declaratiilor parametrilor formali. La fel ca un operand sau o expresie, o functie are un tip, care este dat de tipul valorii returnate de functie în functia apelanta. Daca functia nu întoarce nici o valoare, în locul tip_vali_return se specifica void. In acest caz avem de-a face cu o procedura

Daca tip_val_return lipseste, se considera, implicit, ca acesta este int. Nume_functie este un identificator.

Lista_declaratiilor_param_formali (încadrata între paranteze rotunde) consta într-o lista (enumerare) care conține tipul și identificatorul fiecărui parametru de intrare, despartite prin virgula. Dacă lista parametrilor formali este vida, în antet, după numele funcției, apar doar parantezele (), sau (void).

Corpul funcției este un bloc, care implementează algoritmul de calcul folosit de către funcție. În corpul funcției apar (în orice ordine) declarații pentru variabilele locale și instrucțiuni. Dacă funcția întoarce o valoare, se folosește instrucțiunea return valoare. La execuție, la întâlnirea acestei instrucțiuni, se revine în funcția apelantă.

În limbajul C/C++ se utilizează declarații și definiții de funcții.

Declarația conține antetul funcției și informează compilatorul asupra tipului, numelui funcției și a listei parametrilor formali (în care se poate indica doar tipul parametrilor formali, nu și numele acestora).

Declarațiile de funcții se numesc prototipuri, și sunt constituite din antetul funcției, din care pot lipsi numele parametrilor formali.

Definiția conține antetul funcției și corpul acesteia. Nu este admisă definirea unei funcții în corpul altei funcții.

Prima aplicație scrisă ar putea fi despartită în două funcții astfel:

```
// Primul program care folosește funcții
// Programul este scris în C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include <iostream>
using namespace std;

// Incepe definirea funcției afiseaza

void afis(void)
{
    cout <<" \n\n\tPrimul program ce utilizează funcții.\n\n";
}
int main(void)
{
    afis(); // se apelează funcția afis
    cin.get();
    return 0;
}
```

Funcția **afis** este definită prima astfel : void afis(void) . Primul void înseamnă că nu returnează o valoare, iar afis(void) înseamnă că funcția afis nu are nevoie de parametri când se apelează. Corpul funcției afis are o singură instrucțiune și anume cout. Nu are instrucțiuni de revenire return deoarece nu întoarce nici o valoare.

Ținând cont că funcția afis() nu returnează nici un parametru o putem numi procedură.

Prototipuri de funcții

De obicei un program începe cu funcția main(). În aplicația de sus este definită prima dată procedura afis(), după care apare funcția main(). Dacă schimbăm locul lor programul devine:

```

// Primul program care foloseste functii
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >
using namespace std;

int main(void)
{
    afis(); // se apeleaza functia afis
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea functiei afiseaza

void afis(void)
{
    cout <<" \n\n\tPrimul program ce utilizeaza functii.\n\n";
}

```

Incercand sa compilam aplicatia de sus vom obtine o eroare deoarece in functia main() se apeleaza functia afis(), functie care inca nu a fost definita. Solutia este sa declaram functia inaintea functiei main(), dupa care putem pune functia main() urmata de procedura afis(). Declararea functiilor si procedurilor se realizeaza prin utilizarea prototipurilor de functii.

Aplicatia anterioara va rula cu conditia sa scriem inaintea functiei main() prototipul.

```

// Programul foloseste functii si prototipuri functii
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >
using namespace std;
void afis(void); // prototipul functiei
int main(void)
{
    afis(); // se apeleaza functia afis
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea functiei afiseaza
void afis(void)
{
    cout <<" \n\n\tProgramul utilizeaza functii si prototipuri.\n\n";
}

```

Prin aceasta metoda reusim sa scriem programe mai "clare" in sensul ca la inceput se trec in revista toate functiile prin declararea prototipurilor, urmeaza

functia main()), dupa care urmeaza definitiile functiilor declarate prin prototip

Proceduri fara parametri

In Windows Forms Application functiile se definesc la fel. Vom incerca sa desenam mai multe cercuri concentrice distantate la 10 pixeli. Numarul cercurilor depinde de latimea form-ului curent, astfel la fiecare redimensionare a ferestrei sa se traseze in alt numar de cercuri concentrice. Daca punem o singra procedura de desanare pe evenimentu "resize" desenarea se va face numai daca redimensionam fereastra curenta, astfel la pornirea programului nu se afiseaza nimic. Procedura trebuie lansata si pe evenimentul paint.

Vom scrie o procedura numita desenare pe care o vom lansa din procedurile create pe cele doua evenimente.

Procedura deseneaza arata astfel:

```
void deseneaza(void){
    int i=0;
    System::Drawing::Graphics^ Desen;
    Desen = this->CreateGraphics();
    System::Drawing::Pen^ Creion_rosu;
    Creion_rosu=gcnew System::Drawing::Pen(System::Drawing::Color::Red);
    Desen->Clear(System::Drawing::Color(this->BackColor));
    i=0;
    for ( int i=1; i<=this->Width/4; i+=10){
        Desen->DrawEllipse( Creion_rosu, this->Width/2-i, this-
>Height/2-30-i,2*i,2*i);
    }
    delete Creion_rosu;
    delete Desen;
}
```

Deschidem un nou proiect numit "f_cercuri". Procedura de sus va fi adaugata procedurilor generate la deschiderea proiectului.

Procedura va fi amplasata in zona #pragma region unde sunt amplasate si procedurile de initializare ale componentelor

Creem proceduri pe evenimentele paint si resize.

Procedurile create pe evenimentele paint si resize vor contine apelul procedurii de desenare adica deseneaza();

Ultima parte a codului afisat cu "view code" va arata astfel:

```
void deseneaza(void){
    int i=0;
    System::Drawing::Graphics^ Desen;
    Desen = this->CreateGraphics();
    System::Drawing::Pen^ Creion_rosu;
    Creion_rosu=gcnew System::Drawing::Pen(System::Drawing::Color::Red);
    Desen->Clear(System::Drawing::Color(this->BackColor));
    i=0;
    for ( int i=1; i<=this->Width/4; i+=10){
        Desen->DrawEllipse( Creion_rosu, this->Width/2-i, this-
>Height/2-30-i,2*i,2*i);
    }
    delete Creion_rosu;
}
```

```

        delete Desen;
    }

#pragma endregion

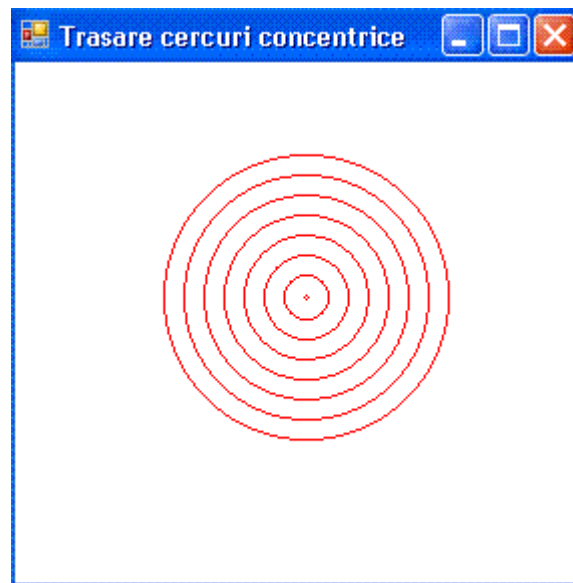
    private: System::Void Form1_Paint(System::Object^ sender,
System::Windows::Forms::PaintEventArgs^ e) {
        deseneaza();
    }

    private: System::Void Form1_Resize(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e) {
        deseneaza();
    }

};
}

```

Dupa rularea aplicatiei se afiseaza imediat imaginea de jos iar la redimensionarea ferestrei se redeseneaza cercurile.

In multe cazuri e necesar sa efectuam aceleasi operatii pe mai multe evenimente. Spre exemplu in cazul in care afisam ceva intr-o fereastră dupa apasarea unui buton, am dori sa reafisam continutul ferestrei si dupa operatia de redimensionare a ferestrei. Vom defini deci o procedura numita de exemplu `deseneaza()` pe care o apelam din porocedurile lansate pe evenimentele dorite. Sa realizam o aplicatie in care "Form-ul" principal contine doua butoane: "Deseneaza" si "Sterge". Procedura `deseneaza()` trebuie sa se declanseze atat pe evenimentul Click al butonului "Deseneaza" cat si pe evenimentul `resize` al form-ului. Procedura "Sterge" trebuiesc sa se declanseze atat pe evenimentul Click al butonului "Sterge" cat si pe evenimentul `resize` al form-ului.

Vom crea un nou proiect numit: **functii_vo** in Windows Forms Application . Plasam doua butoane si anume `button1` pentru "Deseneaza" si `button2` pentru "Sterge". Definim procedurile `deseneaza()` si `sterge()` si le apelam pe evenimentele mai sus amintite.

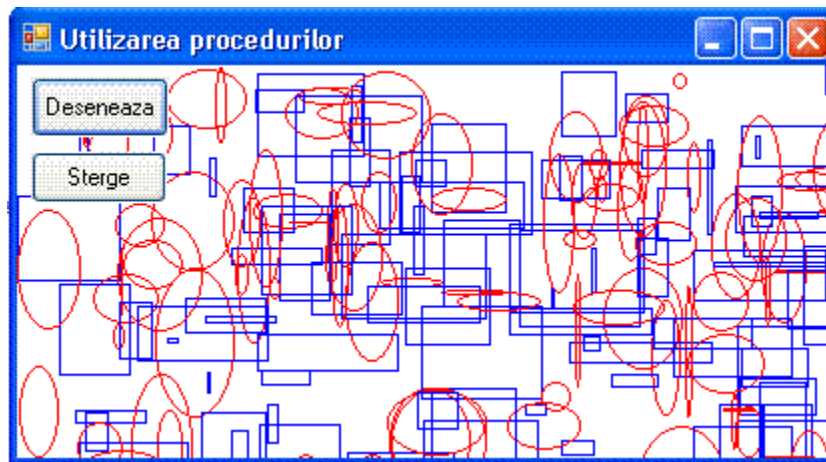
Ultima parte a codului afisat cu "view code" va arata astfel:

```

void deseneaza(void){
    int i=0;
    System::Drawing::Graphics^ Desen;
    Desen = this->CreateGraphics();
    System::Drawing::Pen^ Creion_rosu;
    Creion_rosu=gcnew System::Drawing::Pen(System::Drawing::Color::Red);
    System::Drawing::Pen^ Creion_albastru;
    Creion_albastru=gcnew System::Drawing::Pen(System::Drawing::Color::Blue);
    System::Random^ n = gcnew System::Random();
    for ( int i=1; i<=100; i++){
        Desen->DrawRectangle( Creion_albastru,n->Next(this->Width),n->Next(this->Height),n->Next(75),n->Next(50));
        Desen->DrawEllipse( Creion_rosu, n->Next(this->Width), n->Next(this->Height), n->Next(50),n->Next(75));
    }
    delete Creion_rosu;
    delete Creion_albastru;
    delete Desen;
}
void sterge(void){
    System::Drawing::Graphics^ Desen;
    Desen = this->CreateGraphics();
    Desen->Clear(System::Drawing::Color(this->BackColor));
}
#pragma endregion
private: System::Void button1_Click(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e) {
    sterge();
    deseneaza();
}
private: System::Void button2_Click(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e) {
    sterge();
}
private: System::Void Form1_ResizeEnd(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e) {
    sterge();
    deseneaza();
}
};
}

```

Dupa lansarea aplicatiei si apasarea butonului "Deseneaza" se afiseaza imaginea:

Sa incercam sa afisam forma de unda a semnalelor modulate in amplitudine. La transmiterea undelor radio se foloseste modulatia in amplitudine, in frecventa sau in faza pentru transmiterea la mare distanta a undelor radio. In principiu daca vrem sa transmitem la distanta un semnal electric de joasa frecventa trebuie sa ne folosim de un semnal de inalta frecventa (numit purtatoare) peste care sa suprapunem semnalul de joasa frecventa numit (modulatoare) . In cazul cand vrem sa transmitem un semnal sinusoidal, acesta va modula un semnal purtator tot de forma sinusoidala dar de frecventa mult mai mare. Sa afisam atunci un semnal sinusoidal modulat tot cu o sinusoida. Trebuie sa afisam deci functia $\sin(mx) \cdot \sin(sp)$ unde xm este frecventa undei modulatoare iar xp este frecventa undei purtatoare. De obicei $xp \gg xm$.

Generam un nou proiect in Windows Forms Application numit **modulatie** . Plasam doua obiecte de tip NumericUpDown care vor permite introducerea numarului de radiani pentru modulatoare respectiv factor de multiplicare pentru purtatoare in raport cu frecventa modulatoarei, cu numele numericUpDown1 respectiv numericUpDown2.

Cu click dreapta pe form -- aleg optiunea View Code -- inserez urmatoarea procedura:

```
void sin_mod(void){
    int i=0,y=0,y_v=0,lat,factor_s;
    double x,rad,xm,f;
    System::Drawing::Graphics^ Desen;
    Desen = this->CreateGraphics();
    System::Drawing::Pen^ Creion_blu;
    Creion_blu=gcnew
    System::Drawing::Pen(System::Drawing::Color::Red);
    Desen->Clear(System::Drawing::Color(this->BackColor));
    factor_s=this->Height/2-37;
    rad=System::Convert::ToDouble(this->numericUpDown1->Value);
    f=System::Convert::ToDouble(this->numericUpDown2->Value);
    lat=this->Width;
    do {
        x=i*rad*System::Math::PI/(lat-10);
        xm=f*x;
        y=35+factor_s*(1-System::Math::Sin(xm)*System::Math::Sin(x));
        Desen->DrawLine(Creion_blu,i-1,y_v, i, y);
        y_v=y;
        i+=1;
    }
}
```


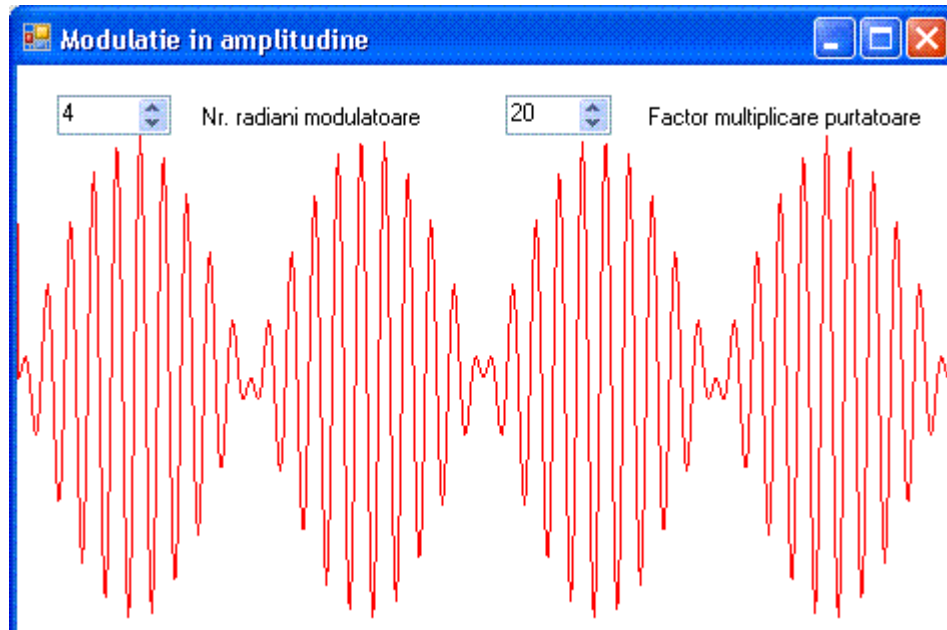
```

while (i<=lat);
delete Creion_blu;
delete Desen;
}

```

Procedura **sin_mod** trebuie sa se apeleze atat la evenimentul paiant cat si pe evenimentele ValueChanged ale celor doua butoane. Vom pune deci pe aceste evenimente apelul procedurii sin_mod();

Dupa rularea aplicatiei obtinem:

Din cele doua butoane putem schimba frecventele celor doua unde si acestea se redeseneaza automat.

Proceduri cu argument (parametri)

Desi s-ar parea ca aplicatia anterioara primeste parametri in sensul ca apeleaza aceeaasi procedura sin_mod() dar afiseaza imagini diferite in functie de valorile butoanelor NumericUpDown nu avem de-a face cu o procedura cu argument (parametri). Argumentele (parametrii) pot fi transmise spre proceduri in diverse moduri. Cel mai simplu mod de transmitere a parametrilor spre proceduri este transmiterea argumentelor (parametrilor) prin valoare.

□ Transmiterea argumentelor (parametrilor) spre proceduri, prin valoare.

Vom folosi o functie numita **afis_mes** pentru a afisa un mesaj. Textul pentru afisat este transmis ca argument procedurii.

```

// Programul foloseste procedura afis_mes careia i se transmit parametrii prin
// valoare
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"

```

```

#include < iostream >
#include < string >

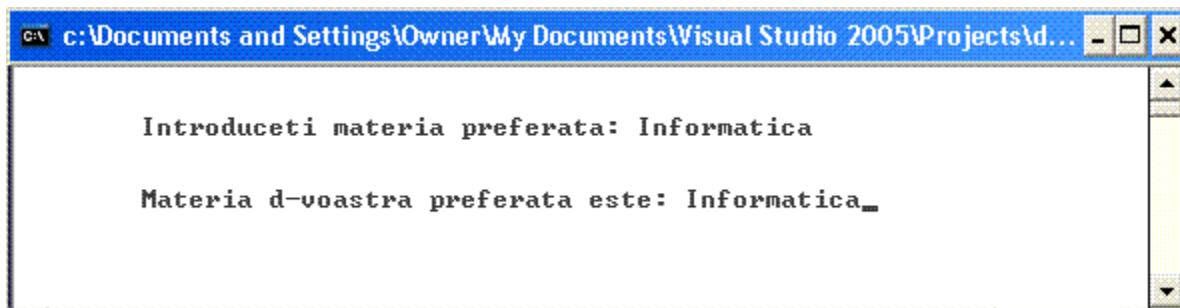
using namespace std;
void afis_mes(string); // prototipul
int main(void)
{
    string str;
    cout << " \n\n\tIntroduceti materia preferata: ";
    cin >> str;
    afis_mes(str); // se apeleaza procedura afis
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea procedurii afis_mes
void afis_mes(string s)
{
    cout <<" \n\n\tMateria d-voastra preferata este: " << s;
}

```

Atat antetul cat si prototipul functiei au un singur argument. Argumentul prototipului contine numai tipul argumentului.

Cand am definit procedura **afis_mes** am utilizat atat tipul argumentului (string) cat si parametrul s . Aceast parametru se numeste parametru formal sau simulat si este utilizat pentru definirea interna procedurii. Acesta nu are semnificatie pentru programul principal. Acest parametru formal va fi inlocuit de argumentul transmis la apelarea procedurii.

Dupa rularea programului si introducerea textului "Informatica" Fereastra "Command" arata astfel:

Am putea modifica functia **afis_mes** astfel incat sa o putem folosi pentru a afisa orice text care a fost definit in prealabil.

```

// Programul foloseste procedura afis_mes careia i se transmit parametrii prin
valoare
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >
#include < string >

using namespace std;

```

```

void afis_mes(string); // prototipul
int main(void)
{
    string str;
    string mesaj=" \n\n\tMateria d-voastra preferata este: ";
    cout << " \n\n\tIntroduceti materia preferata: ";
    cin >> str;
    afis_mes(mesaj); // se apeleaza procedura afis_mes
    afis_mes(str); // se apeleaza procedura afis_mes
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea procedurii afis_mes
void afis_mes(string s)
{
    cout << s;
}

```

Vom realiza in continuare o aplicatie in care se apeleaza proceduri carora li se transmit parametri prin valoare. Reluam aplicatia cu desenarea figurilor aleatoare dar plasam niste butoane cu care alegem numarul de figuri desenate pe ecran.

Vom crea un nou proiect numit: **functii_v1** in Windows Forms Application . Plasam patru butoane si anume: button1 pentru "Deseneaza 100", button2 pentru "Deseneaza 200", button3 pentru "Deseneaza 500" si button4 pentru "Sterge". Definim procedurile deseneaza() si sterge() si le apelam pe evenimentele butoanelor definite.

Ultima parte a codului afisat cu "view code" va arata astfel:

```

void deseneaza(int nr){
    int i=0;
    System::Drawing::Graphics^ Desen;
    Desen = this->CreateGraphics();
    System::Drawing::Pen^ Creion_rosu;
    Creion_rosu=gcnew System::Drawing::Pen(System::Drawing::Color::Red);
    System::Drawing::Pen^ Creion_albastru;
    Creion_albastru=gcnew System::Drawing::Pen(System::Drawing::Color::Blue);
    System::Random^ n = gcnew System::Random();
    for ( int i=1; i<=nr; i++){
        Desen->DrawRectangle( Creion_albastru,n->Next(this->Width),n->Next(this->Height),n->Next(75),n->Next(50));
        Desen->DrawEllipse( Creion_rosu,n->Next(this->Width),n->Next(this->Height),n->Next(50),n->Next(75));
    }
    delete Creion_rosu;
    delete Creion_albastru;
    delete Desen;
}
void sterge(void){
    System::Drawing::Graphics^ Desen;
    Desen = this->CreateGraphics();
    Desen->Clear(System::Drawing::Color(this->BackColor));
}

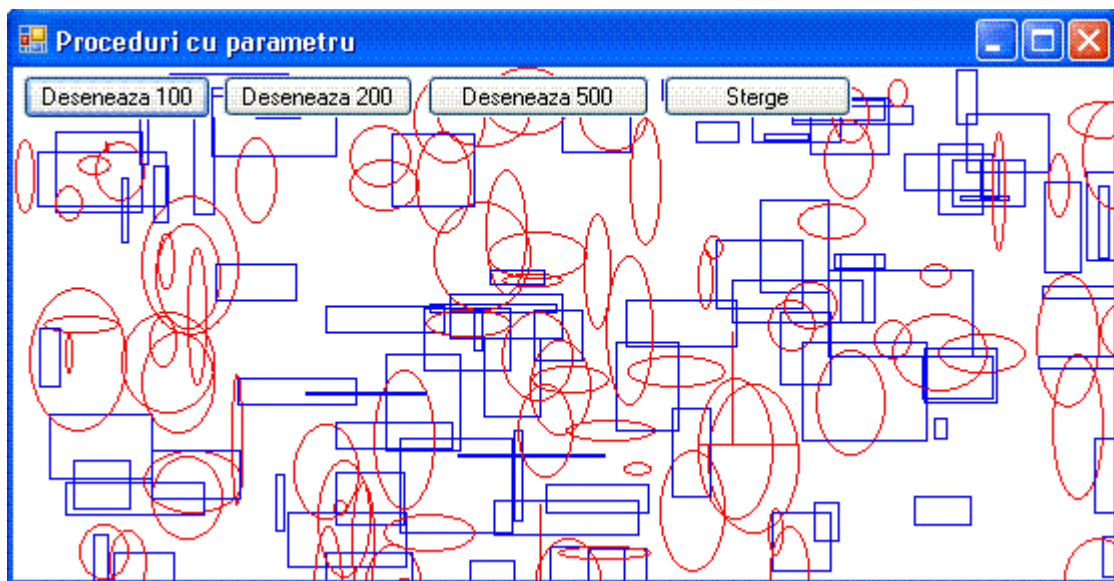
```

```

#pragma endregion
private: System::Void button1_Click(System::Object^ sender, System::EventArgs^ e)
{
    sterge();
    deseneaza(100);
}
private: System::Void button2_Click(System::Object^ sender, System::EventArgs^ e)
{
    sterge();
    deseneaza(200);
}
private: System::Void button3_Click(System::Object^ sender, System::EventArgs^ e)
{
    sterge();
    deseneaza(500);
}
private: System::Void button4_Click(System::Object^ sender, System::EventArgs^ e)
{
    sterge();
}
private: System::Void Form1_ResizeEnd(System::Object^ sender, System::EventArgs^ e) {
    sterge();
    deseneaza(10);
}
};
}

```

Dupa lansarea aplicatiei si apasarea butonului "Deseneaza 100 " se afiseaza imaginea:

□ **Utilizarea argumentelor multiple.**

```
// Programul foloseste procedura afis_mes careia i se transmit parametrii multipli  
prin valoare  
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR  
// (Common Language Runtime) console application  
  
#include "stdafx.h"  
#include <iostream>  
#include <string>  
  
using namespace std;  
void afis_mes(string, string, string); // prototipul  
int main(void)  
{  
    string univ, facult, sec;  
    string mesaj=" \n\n\tUnde sunteti student ? ";  
    string raspuns=" \n\n\tSunteti student la : ";  
    afis_mes(mesaj, "", ""); // se apeleaza proc. afis_mes pentru afisare mesaj  
    cout << " \n\n\tUniversitatea: ";  
    cin >> univ;  
    cin.ignore();  
    cout << " \n\tFacultatea: ";  
    cin >> facult;  
    cin.ignore();  
    cout << " \n\tSectia: ";  
    cin >> sec;  
    cin.ignore();  
    afis_mes(raspuns, "", ""); // se apeleaza proc.afis_mes pentru afisare raspuns  
    afis_mes(univ, facult, sec); // se apeleaza proc. afis_mes pentru afisare  
    univ, facult, sec  
    cin.get();  
    return 0;  
}  
// Incepe definirea procedurii afis_mes  
void afis_mes(string u, string f, string s)  
{  
    cout << u ; cout << " "; cout << f; cout << " "; cout << s;  
}
```

□ **Transmiterea argumentelor prin referinta.**

In cazul cand se doreste modificarea argumentelor in procedura apelanta transmiterea argumentelor (parametrilor) se face prin referinta.

Sa presupunem ca realizam o aplicatie care cere un numar de la tastatura si apeleaza o functie care inlocuieste numarul introdus cu cubul acestuia, dupa care afiseaza rezultatul. La revenirea din procedura valoarea numarului introdus ramane neschimbata.

```
// Programul foloseste procedura cub careia i se transmite un parametru.  
// Dupa apelul procedurii se testeaza valoarea parametrului transmis  
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR  
// (Common Language Runtime) console application
```

```

#include "stdafx.h"
#include < iostream >

using namespace std;
void cub(int); // prototipul
int main(void)
{
    int x;
    cout << " \n\n\tIntroduceti un numar: ";
    cin >> x;
    cub(x);
    cout << "\n\n\tValoarea numarului introdus dupa apelul functiei cub este :
";
    cout << x;
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea procedurii cub
void cub(int nr)
{
    cout << "\n\n\tCubul numarului : ";
    cout << nr;
    cout << " este : ";
    nr=nr*nr*nr;
    cout << nr;
}

```

```

c:\Documents and Settings\Owner\My Documents\Visual Studio 2005\Projects\demo_curs\d...
Introduceti un numar: 5

Cubul numarului : 5 este : 125

Valoarea numarului introdus dupa apelul procedurii cub este : 5_

```

Chiar daca schimbam numele parametrului formal din procedura **cub** din nr in x , rezultatul este acelasi.

```

// Programul foloseste procedura cub careia i se transmite un parametru.
// Dupa apelul procedurii se testeaza valoarea parametrului transmis.
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >

using namespace std;
void cub(int); // prototipul
int main(void)
{
    int x;

```

```

        cout << " \n\n\tIntroduceti un numar: ";
        cin >> x;
        cub(x);
        cout << "\n\n\tValoarea numarului introdus dupa apelul procedurii cub este :
";
        cout << x;
        cin.ignore();
        cin.get();
        return 0;
}
// Incepe definirea procedurii cub
void cub(int x)
{
    cout << "\n\n\tCubul numarului : ";
    cout << x;
    cout << " este : ";
    x=x*x*x;
    cout << x;
}

```

Pentru a beneficia de o variabila definita in programul principal dar modificata de o procedura apelata se foloseste metoda transmiterii parametrilor prin referinta.

```

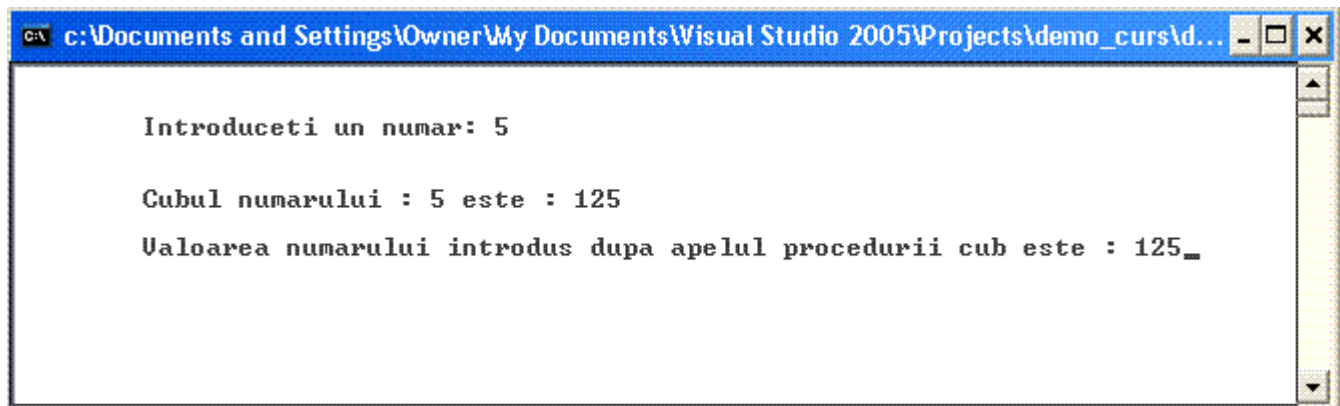
// Programul foloseste procedura cub careia i se transmite un parametru prin referinta
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >

using namespace std;
void cub(int&); // prototipul
int main(void)
{
    int x;
    cout << " \n\n\tIntroduceti un numar: ";
    cin >> x;
    cub(x);
    cout << "\n\n\tValoarea numarului introdus dupa apelul procedurii cub este :
";
    cout << x;
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea procedurii cub
void cub(int& nr)
{
    cout << "\n\n\tCubul numarului : ";
    cout << nr;
    cout << " este : ";
    nr=nr*nr*nr;
    cout << nr;
}

```

De data aceasta dupa apelul procedurii valoare numarului introdus este modificata de catre procedura.

Singura diferenta este in modul de declarare al prototipului si antetului.
`void cub(int&);` // prototipul
`void cub(int& nr)` // definirea procedurii cub

Prin referinta se transmit numai acele valori care trebuie modificate de catre procedura. Constantele nu se trimit prin referinta. Spre o procedura se pot trimite atat valori prin referinta cat si prin valoare. Sa realizam acum o aplicatie care cere raza unui cerc si afiseaza aria lui. Se va scrie o procedura numita: `aria_c` spre care se vor trimite constanta `pi`, raza si aria. Aria se initializeaza cu 0 si va fi trimisa prin referinta pentru a putea fi afisata la intoarcerea din procedura.

```
// program pentru calculul ariei cercului
// se cere raza cercului si se afiseaza aria acestuia
// se foloseste procedura aria_c pentru a calcula aria cercului
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >

using namespace std;
void aria_c(float,float,float&); // prototipul
int main(void)
{
    float pi=3.1415,r,a=0;
    cout << " \n\n\tIntroduceti raza cercului: ";
    cin >> r;
    aria_c(pi,r,a);
    cout << "\n\n\tAria cercului de raza : ";
    cout << r;
    cout << " este : ";
    cout << a;
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea procedurii aria_c
```



```
void aria_c(float p,float raza, float& aria)
{
    aria=p*raza*raza;
}
```

Constanta pi poate fi trimisa si direct ca argument:

```
// program pentru calculul ariei cercului
// se cere raza cercului si se afiseaza aria acestuia
// se foloseste procedura aria_c pentru a calcula aria cercului
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >

using namespace std;
void aria_c(float,float,float&);// prototipul
int main(void)
{
    float r,a=0;
    cout << " \n\n\tIntroduceti raza cercului: ";
    cin >> r;
    aria_c(3.1415,r,a);
    cout << "\n\n\tAria cercului de raza : ";
    cout << r;
    cout << " este : ";
    cout << a;
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea procedurii aria_c
void aria_c(float p,float raza, float& aria)
{
    aria=p*raza*raza;
}
```

Funcții

O procedura care returneaza valori, se numeste functie. Argumentele functiei transmit valori unei functii apelate. Valoarile returnate se pot folosi pentru a transmite valori functiei apelante.

□ Returnarea valorilor dintr-o functie.

In programul precedent in care am folosit o procedura pentru a calcula aria unui cerc am folosit variabila a (aria cercului, pe care am initializat-o cu zero) transmisa prin referinta pentru a putea fi afisata la intoarcerea din procedura. Aplicatie este oarecum fortata pentru ca ar trebui folosita o functie spre care sa se transmita argumentele pi si raza si ea sa returneze o valoare adica aria cercului. Vom rescrie aplicatia, folosind de data aceasta o functie.

```

// program pentru calculul ariei cercului
// se cere raza cercului si se afiseaza aria acestuia
// se foloseste functia aria_c pentru a returna aria cercului
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application

#include "stdafx.h"
#include < iostream >

using namespace std;
double aria_c(double,double); // prototipul functiei
int main(void)
{
    double r,a=0;
    cout << " \n\n\tIntroduceti raza cercului: ";
    cin >> r;
    a=aria_c(3.1415,r);
    cout << "\n\n\tAria cercului de raza : ";
    cout << r;
    cout << " este : ";
    cout << a;
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}
// Incepe definirea functiei aria_c
double aria_c(double p,double raza)
{
    return p*raza*raza;
}

```

Sa calculam acum, sirul lui Fibonacci.

Sirul are urmatoarea structura: $f(0)=0$, $f(1)=1$, $f(n)=f(n-1)+f(n-2)$, daca $n>1$

```

// Se defineste si se utilizeaza functia fib
// Programul calculeaza elementul n din sirul lui Fibonacci
// adica:  $f(0)=0$ ,  $f(1)=1$ ,  $f(n)=f(n-1)+f(n-2)$ , daca  $n>1$ 
#include "stdafx.h"
#include < iostream >
#include < string >

using namespace std;
long int fib(long int n); // prototipul
int main(void)
{
    int nr;
    long int f;
    cout << "\n\n\tProgramul calculeaza elementul n din sirul lui Fibonacci";
    cout << "\n\n\tIntroduceri n: ";
    cin >> nr;
    f=fib(nr);
    cout << "\n\n\tValoarea sirului pentru n=" << nr << " este:" << f << "\n";
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}

```

```

}
long int fib(long int n)
{
    if (n==0) return 0;
    if (n==1) return 1;
    int i; long int a, b, c; a=0; b=1;
    for (i=2; i<=n+1; i++){
        a=b;
        b=c;
        c=a+b;
    }
    return c;
}

```

Sa afisam acum n elemente din sirul lui Fibonacci.

Sirul are urmatoarea structura: $f(0)=0$, $f(1)=1$, $f(n)=f(n-1)+f(n-2)$, daca $n>1$

```

// Se defineste si se utilizeaza functia fib
// Programul afiseaza n elemente din sirul lui Fibonacci
// adica:  $f(0)=0$ ,  $f(1)=1$ ,  $f(n)=f(n-1)+f(n-2)$ , daca  $n>1$ 
#include "stdafx.h"
#include < iostream >
#include < string >

using namespace std;
long int fib(long int n); // prototipul
int main(void)
{
    int i,nr;
    long int f;
    cout << "\n\n\tProgramul afiseaza n elemente din sirul lui Fibonacci";
    cout << "\n\n\tIntroduceri n: ";
    cin >> nr;
    cout << "\n\n";
    for (i=0; i<=nr ;i++){
        f=fib(i);
        cout << "\t f(" << i << ") = " << f << "\n";
    }
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}

long int fib(long int n)
{
    if (n==0) return 0;
    if (n==1) return 1;
    int i; long int a, b, c; a=0; b=1;
    for (i=2; i<=n+1; i++){
        a=b;
        b=c;
        c=a+b;
    }
    return c;
}

```

In aplicatiile realizate pana acum de tipul tipul:CLR console application unde am utilizat spatiul de nume System sau in aplicatii de tipul Windows Forms Application am utilizat de multe ori functii. Am calculat de exemplu lungimea unui cerc si am convertit raza in double cu functia **raza = System::Convert::ToDouble(raza_s);** . In acest caz am apelat defapt o functia **Convert::ToDouble(raza_s);** definita in spatiul de nume System, careia i-am transmis raza_s sub forma de string, iar functia intoarce raza sub forma double. Sa reluam aplicatia de sus si sa utilizam spatiul de nume System.

```
// program pentru calculul ariei cercului
// se cere raza cercului si se afiseaza aria acestuia
// se foloseste functia aria_c pentru a returna aria cercului
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application
// Se utilizeaza spatiul de nume System

#include "stdafx.h"
using namespace System;
double aria_c(double,double);// prototipul functiei

int main(void)
{
    double raza ,a;
    String^ raza_s;
    double pi= System::Math::PI;
    Console::Write( L"\n\n\tIntroduceti raza cercului:" );
    raza_s= Console::ReadLine();
    raza = System::Convert::ToDouble( raza_s );
    a=aria_c(pi,raza);
    Console::WriteLine( "\n\n\tAria cercului de raza : "+ raza +" este: "+a);
    Console::ReadLine();
    return 0;
}
// Incepe definirea functiei aria_c
double aria_c(double p,double r)
{
    return p*r*r;
}
```

Am putea chiar sa definim constanta pi in interiorul functiei aria_c

```
// program pentru calculul ariei cercului
// se cere raza cercului si se afiseaza aria acestuia
// se foloseste functia aria_c pentru a returna aria cercului
// Programul este scris in C++ Visual Studio 2005 de tipul:CLR
// (Common Language Runtime) console application
// Se utilizeaza spatiul de nume System

#include "stdafx.h"
using namespace System;
double aria_c(double);// prototipul functiei

int main(void)
```

```

{
    double raza ,a;
    String^ raza_s;
    Console::Write( L"\n\n\tIntroduceti raza cercului:" );
    raza_s= Console::ReadLine();
    raza = System::Convert::ToDouble( raza_s );
    a=aria_c(raza);
    Console::WriteLine( "\n\n\tAria cercului de raza : "+ raza +" este: "+a);
    Console::ReadLine();
    return 0;
}
// Incepe definirea functiei aria_c
double aria_c(double r)
{
    double pi= System::Math::PI;
    return pi*r*r;
}

```

□ Utilizarea functiilor in Windows Forms Application .

In aplicatiile de tipul Windows Forms Application am utilizat de multe ori functii. La calculul valorii `sin()`, de exemplu am introdus linii de program de genul:

```

double rad2;
rad2=System::Convert::ToDouble(this->numericUpDown1->Value);
this->label3->Text =System::Convert::ToString(System::Math::Sin(rad2));

```

Sa realizam o aplicatie in Windows Forms Application care afiseaza valoarea coordonatelor stanga sus ale ferestrei principale a aplicatiei.

Deschidem un nou proiect Windows Forms Application intitulat **poz_wind** si plasam 4 obiecte de tip label numite `label1..label4`. Completam procedura deschisa pe evenimentul `mov al Form1` cu :

```

this->label3->Text= System::Convert::ToString(this->Location.X);
this->label4->Text= System::Convert::ToString(this->Location.Y);

```

Se apeleaza deci functia **System::Convert::ToString** cu argumentul (`this->Location.X`) respectiv (`this->Location.Y`)

Functia returneaza un sir de caractere ce reprezinta pozitia x respectiv y a coltului stanga sus a ferestrei curente.

Valoare returnata de functie este atribuita atributului text al etichetelor `label3` respectiv `label4` pentru a fi afisate

In urma rularii aplicatiei, obtinem:

Schimband pozitia ferestrei curente se afiseaza in mod corespunzator pozitia ferestrei.

Sa realizam acum o aplicatie in Windows Forms Application care afiseaza pozitia curenta a mouse-ului pe desk-top.

Deschidem un nou proiect Windows Forms Application intitulat **mouse** si plasam 2 obiecte de tip label numite pozx si pozy.

Pentru a afisa pozitia x si y a mouse-ului vom face afisarea la intervale de 0.1 secunde va trebui sa plasam si un timer.

Completam procedura deschisa pe evenimentul Tick al timerului cu:

```
this->poz_x->Text = String::Concat(Control::MousePosition.X);
this->pozy->Text = String::Concat(Control::MousePosition.Y);
```

Se apeleaza deci functia **System::Convert::ToString** dar cu argumentul (Control::MousePosition.X) respectiv (Control::MousePosition.Y)

In urma rularii aplicatiei, obtinem:

Pentru a afisa pozitia mouse-ului in cadrul ferestrei curente, deschidem un nou proiect Windows Forms Application intitulat **poz_mouse** asemanator cu aplicatia anterioara dar procedura deschisa pe evenimentul Tick al timer-ului devine:

```
if((Control::MousePosition.X>=this->Location.X)
    &&(Control::MousePosition.X-this->Location.X<=this->Size.Width )
    &&(Control::MousePosition.Y>=this->Location.Y)
    &&(Control::MousePosition.Y-this->Location.Y<=this->Size.Height ))
```

```

        {
            this->pozx->Text= System::Convert::ToString(Control::MousePosition.X-
this->Location.X);
            this->pozy->Text= System::Convert::ToString(Control::MousePosition.Y-
this->Location.Y);
        }
        else{
            this->pozx->Text="Mouse-ul nu este in fereastră";
            this->pozy->Text="";
        }
    }

```

Funcții recursive

O funcție este numită funcție recursivă dacă ea se autoapelează, fie direct (în definiția ei se face apel la ea însăși), fie indirect (prin apelul altor funcții). Limbajele C/C++ dispun de mecanisme speciale care permit suspendarea execuției unei funcții, salvarea datelor și reactivarea execuției la momentul potrivit. Pentru fiecare apel al funcției, parametrii și variabilele automate se memorează pe stivă, având valori distincte. Orice apel al unei funcții conduce la o revenire în funcția respectivă, în punctul următor instrucțiunii de apel. La revenirea dintr-o funcție, stiva este curățată (stiva revine la starea dinaintea apelului).

□ Exemple de funcții recursive

Unul dintre cele mai simple exemple de utilizare ale funcțiilor recursive este funcția de calcul factorial. Programul următor definește și utilizează funcția recursivă factorial.

```

// Se utilizează funcții recursive
// Programul calculează factorialul unui număr
#include "stdafx.h"
#include < iostream >
#include < string >

using namespace std;
int fact(int n); // prototipul
int main(void)
{
    int nr, f;
    cout << "\n\n\tProgramul calculează factorialul unui număr";
    cout << "\n\n\tIntroducere nr: ";
    cin >> nr;
    f=fact(nr);
    if (f!=0){
        cout << "\n\n\t" << nr << "!=" << f << "\n";
    }
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}

int fact(int n)
{
    if (n<<"\n\n\tArgument negativ!\n");
    return 0;
}

```

```

    }
    else if (n==0)
        return 1;
    else
        return n*fact(n-1);
}

```

Sa calculam acum, utilizand functii recursive, elementul n din sirul lui Fibonacci. Dupa cum se stie, sirul are urmatoarea structura:
 $f(0)=0$, $f(1)=1$, $f(n)=f(n-1)+f(n-2)$, daca $n>1$

```

// Se utilizeaza functii recursive
// Programul calculeaza elementul n din sirul lui Fibonacci
// f(0)=0, f(1)=1, f(n)=f(n-1)+f(n-2), daca n>1
#include "stdafx.h"
#include < iostream >
#include < string >

using namespace std;
long int r_fib(long int n); // prototipul
int main(void)
{
    int nr;
    long int f;
    cout << "\n\n\tProgramul calculeaza elementul n din sirul lui Fibonacci";
    cout << "\n\n\tIntroduceti n: ";
    cin >> nr;
    f=r_fib(nr);
    cout << "\n\n\tValoarea sirului pentru n=" << nr << " este:" << f << "\n";
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}

long int r_fib(long int n)
{
    if (n

```

Sa afisam acum, utilizand functii recursive, n elemente din sirul lui Fibonacci.

```

// Se defineste si se utilizeaza functia recursiva r_fib
// Programul afiseaza n elemente din sirul lui Fibonacci
// adica: f(0)=0, f(1)=1, f(n)=f(n-1)+f(n-2), daca n>1
#include "stdafx.h"
#include < iostream >
#include < string >

using namespace std;
long int r_fib(long int n); // prototipul
int main(void)
{

```



```

        int i,nr;
        long int f;
        cout << "\n\n\tProgramul afiseaza n elemente din sirul lui Fibonacci";
        cout << "\n\n\tIntroduceri n: ";
        cin >> nr;
        cout << "\n\n";
        for (i=0; i<=nr ;i++){
            f=r_fib(i);
            cout << "\tf(" << i << ")= " << f << "\n";
        }
        cin.ignore();
        cin.get();
        return 0;
}

long int r_fib(long int n)
{
    if (n<0) return 0;
    if (n==0) return 0;
    if (n==1) return 1;
    long int i1=r_fib(n-1);
    long int i2=r_fib(n-2);
    return i1+i2;
}

```

Vizibilitatea si durata de viata a unei variabile

Odata cu aparitia mai multor functii intr-un program se pune problema vizibilitatii si duratei de viata a variabilelor definite in diferite functii inclusiv in cadrul functiei **main** .

☐ Variabile locale

Sa reluam aplicatia pentru calcularea ariei cercului dar sa o modificam astfel incat programul sa se reia atata timp cat se introduce o valoare diferita de 0 pentru raza cercului. Vom introduce o variabila nr_rel care contorizeaza numarul de reluari pentru a putea afisa pentru a cate-a ora se reia aplicatia:

```

// program pentru calculul ariei cercului
// se cere raza cercului si se afiseaza aria acestuia
// programul se reia pana se introduce valoarea 0 pentru raza
// se folseste variabila locala nr_rel pentru a afisa numarul de reuari ale
aplicaiei

#include "stdafx.h"
using namespace System;
double aria_c(double);// prototipul functiei

int main(void)
{
    int nr_rel=1;
    double raza ,a;
    String^ raza_s;
    do {

```

```

        Console::WriteLine( "\n\n\tApelarea nr : "+ nr_rel);
        Console::Write( L"\n\tIntroduceti raza cercului ( 0 pentru iesire):" );
        raza_s= Console::ReadLine();
        raza = System::Convert::ToDouble( raza_s );
        a=aria_c(raza);
        Console::WriteLine( "\n\n\tAria cercului de raza : "+ raza +" este: "+a);
        //Console::ReadLine();
        nr_rel++;
    } while (raza !=0);
    return 0;
}
// Incepe definirea functiei aria_c
double aria_c(double r)
{
    double pi= System::Math::PI;
    return pi*r*r;
}

```

In cazul in care am incrementa valoarea variabilei locale nr_rel, adica functia aria_c devine:

```

// Incepe definirea functiei aria_c
double aria_c(double r)
{
    double pi= System::Math::PI;
    nr_rel++;
    return pi*r*r;
}

```

La compilare ar aparea o eroare pentru ca variabila nr_rel nu este definita in cadrul functiei aria_c ci este definita in functia main. Cu alte cuvinte variabila nr_rel este o variabila locale iar domeniul sau de vizibilitate se rezuma la functia main.

Pentru ca variabila nr_rel sa fie vazuta atat in functia main cat si in functia calc_c, ea va trebui sa fie definita inaintea functiei main deci ea sa fie o variabila de tip global

☐ Variabile globale

O variabila de tip global are vizibilitate pe tot intreg parcursul programului. Aplicatia de sus va fi modificata, si va fi folosita variabila globala nr_rel pentru a fi accesata atat din functia main cat si din functia aria_c.

```

// program pentru calculul ariei cercului
// se cere raza cercului si se afiseaza aria acestuia
// programul se reia pana se introduce valoarea 0 pentru raza
// se folseste variabila globala nr_rel pentru a afisa numarul de reuari ale aplicaiei

#include "stdafx.h"
using namespace System;
double aria_c(double); // prototipul functiei
int nr_rel=1;

```

```

int main(void)
{
    double raza ,a;
    String^ raza_s;
    do {
        Console::WriteLine( "\n\n\tApelarea nr : "+ nr_rel);
        Console::Write( L"\n\tIntroduceti raza cercului ( 0 pentru iesire):" );
        raza_s= Console::ReadLine();
        raza = System::Convert::ToDouble( raza_s );
        a=aria_c(raza);
        Console::WriteLine( "\n\n\tAria cercului de raza : "+ raza +" este: "+a);
        //Console::ReadLine();

    } while (raza !=0);
    return 0;
}
// Incepe definirea functiei aria_c
double aria_c(double r)
{
    double pi= System::Math::PI;
    nr_rel++;
    return pi*r*r;
}

```

Variabilele globale au avantajul ca sunt vizibile in tot programul dar au dezavantajul ca trebuie tinuta evidenta stricta a lor pentru a se evita modificarea lor in diverse functii. Pentru programele mari, operatia devine destul de dificila.

□ Variabile locale statice

Durata de viata a unei variabile, este data de domeniul sau de vizibilitate, durata de viata a unei variabile locale se incheie odata cu functia. O variabila globala are vizibilitate in tot programul deci se pastreaza pe toata durata programului. Variabilele locale statice au vizibilitatea variabilelor locale dar durata de viata este durata de viata a variabilelor globale. Variabilele locale statice se declara in interiorul unei functii dar sub forma **static** nume_variabila. Aplicatia anterioara se rescrie astfel:

```

// program pentru calculul ariei cercului
// se cere raza cercului si se afiseaza aria acestuia
// programul se reia pana se introduce valoarea 0 pentru raza
// se folseste variabila locala statica nr_rel pentru a afisa numarul de reuari ale aplicaiei

#include "stdafx.h"
using namespace System;
double aria_c(double); // prototipul functiei

int main(void)
{
    double raza ,a;
    String^ raza_s;
    do {

```

```
        Console::Write( L"\n\tIntroduceti raza cercului ( 0 pentru iesire):" );
        raza_s= Console::ReadLine();
        raza = System::Convert::ToDouble( raza_s );
        a=aria_c(raza);
        Console::WriteLine( "\tAria cercului de raza : "+ raza +" este: "+a);
        //Console::ReadLine();

    } while (raza !=0);
    return 0;
}
// Incepe definirea functiei aria_c
double aria_c(double r)
{
    double pi= System::Math::PI;
    static int nr_rel=1;
    Console::WriteLine( "\n\n\tLa apelarea nr : "+ nr_rel);
    nr_rel++;
    return pi*r*r;
}
```

